

røre § 14. Jeg kommer dernæst til Betænkningens Nr. 43. — Udvalget har forhandlet med Konseilspræsidenten om Grundene til, at en Række Embeder og Bestillinger, der have været beklædte af nuværende Ministre, henstaa ledige og varetages ved Konstitution, samt om Forsvarligheden af en saadan Ordnings Opretholdelse paa ubestemt Tid. — Anledningen til denne Forhandling er den, at vi ved at gennemgaa Finansloven erestødte paa en hel Række af Embeder, der henstaa ubesatte. Der er saaledes under Landbrugsministeriet to, nemlig Stillingen som Direktør for Landbrugsskolen og Stillingen som Forstander for Højskolens landøkonomiske Forsøgs-virksomhed. Under Justitsministeriet er der Stillingen som Overinspektør ved Fængselsvæsenet; under Kultusministeriet et Professorat ved det rets- og statsvidenskabelige Fakultet; under Finansministeriet en Stilling som Direktør ved Statsanstalten for Livsforsikring. Alle disse Stillinger have indtil April Maaned i Fjor været beklædte af nuværende Medlemmer af Ministeriet og have siden da henstaaet ubesatte, saaledes at de 4 af dem varetages af Personer, som ere konstituerede i Stillingerne, medens det 5te, nemlig Professoratet, slet ikke varetages. Om Grundene til denne Ordning have vi ganske vist ikke opnaaet nogen udtrykkelig Udtalelse, men den maa vel antages at være den, at disse Embeder ønskes holdte aabne, saaledes at de nuværende Ministre, naar de en Gang i Tiden maatte afgaa fra deres Ministergerning — hvis dette overhovedet nogen Sinde sker — da kunne træde tilbage igen i disse Stillinger.

Nu er det jo ganske vist ikke Udvalget eller Tinget ubekendt, at man ogsaa tidligere af og til undertiden har holdt et eller andet Embede aabent som Retrætepost for en Minister. Vi have ogsaa i de senere Aar set dette med et Biskopembede og en eller to Gange med et Amtmands-embede, og da navnlig, naar den paagældende Ministers Afgang har kunnet forudses som nær forestaaende eller vel ogsaa har været besluttet. Men jeg tror ikke, der kan paavises noget Eksempel paa, at en saadan Skare af Embeder er bleven holdt ledig, ej heller, at det er sket — jeg tror i alt Fald ikke hyppigt — med Embeder af denne Beskaffenhed. Der kan naturligvis siges en Del til Grund for, at naar en i øvrigt habil og hæderlig Mand afgaar som Minister, man da kan ønske at bevare ham for Statstjenesten i en passende Stilling. Dette er tillige en Ordning,

som kan være til Fordel for Statskassen. Vi have jo i Pensionsloven den Bestemmelse, at naar en pensioneret Embedsmand modtager ny Ansættelse i pensionsberettiget Embede, som er ringere lønnet end det, han afgik fra, skal Halvdelen af det ny Embedes Lønning afdrages i hans Pension. Altsaa, det er en Besparelse for Statskassen i saa Tilfælde at faa en afgaaet Minister anbragt i et nyt pensionsberettiget Embede. Men det er der jo ikke Tale om her, i alt Fald ikke for de fire Embeders Vedkommende; det er ikke pensionsberettigede Stillinger, der er Tale om. At Embeder ogsaa af andre Grunde af og til kunne komme til at staa ledige, siger sig selv. Det kan maaske være vanskeligt at finde den dertil kvalificerede Mand, det kan endog tænkes muligt, at der aldeles ikke melder sig nogen Ansøger. Men i øvrigt er det og maa det være Reglen, at et Embede, naar det bliver ledigt, bliver at besætte snarest muligt derefter. Embederne ere oprettede for Statens, for Samfundets Skyld, ikke for Embedsmændenes. Et Embede er ikke en Næringsdrift, som det gælder at holde gaende, saa længe den kan føde en Familie. Hvis et Embede er saaledes beskaffent, at det er ligegyldigt, enten det er besat eller ej, er det overflødig og bør nedlægges. Og hvis et Embede ikke er anderledes beskaffent, end at det uden Skade paa ubestemt Tid, maaske gennem Aaringer, kan varetages af en konstitueret, der normalt lønnes med Halvdelen af Embedslønnen, saa er i hvert Fald den anden Halvdel af Lønnen overflødig og bør inddrages. Der findes nu saa vidt mig bekendt ikke i Lovgivningen nogen bestemt Forskrift for, hvor længe et Embede maa staa ledigt, inden det paa ny besættes. Det var maaske ønskeligt, om der fandtes en sliq Bestemmelse. Men der findes i hvert Fald, allerede fra Tiden før 1848, Forskrifter, som endnu ere gældende, for, hvorledes der skal forholdes, naar Administrationen af ganske særlige Grunde undtagelsesvis vil lade et Embede henstaa ubesat ud over en vis Tid. Det hedder derom i Kanc. Cirk. af 25de Maj 1841 — jeg skal tillade mig at oplæse den i sin Helhed: „Det er Vor allerhøjeste Villie, at de Embeder i Vore Stater, som ved Dødsfald eller paa anden Maade blive vakante, snarest ske kan igen skulle besættes; thi ville Vi allernaadigst have Vore Kollegier forelagt, i Overensstemmelse hermed muligt at paaskynde Indsendelsen af deres allerunderdanigste Forestillinger om vakante Embeders Besættelse,